

บทที่ 5

สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5.1 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการปรับปรุงและเพิ่มกำลังการผลิตไฟฟ้าในโรงงานน้ำตาล บริษัท น้ำตาลขอนแก่น จำกัด (มหาชน) ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2565 จำนวนทั้งหมด 10 หัวข้อ ได้แก่

1. คุณภาพอากาศ
2. น้ำใช้
3. เสียง
4. คุณภาพน้ำ
5. ทรัพยากรชีวภาพในน้ำ
6. คมนาคม
7. การจัดการกากของเสีย
8. สภาพสังคม-เศรษฐกิจ/การมีส่วนร่วมของชุมชน
9. อาชีวอนามัยและสุขภาพ
10. สุนทรียภาพ

ทางโครงการสามารถปฏิบัติตามครบถ้วนทุกหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ยกเว้นดังต่อไปนี้

1. มาตรการที่ไม่ได้ปฏิบัติ ได้แก่

มาตรการด้านคุณภาพอากาศ :

1) รายละเอียดมาตรการ : บริเวณพื้นที่รอบลานกองเก่า ปลุกต้นสนประดิพัทธ์และต้นโมก จำนวน 4 แถว สลับฟันปลา ระยะห่างระหว่างต้น 6 เมตร

เหตุผล : ปัจจุบัน (กรกฎาคม-ธันวาคม 2565) อยู่ระหว่างการดำเนินงานตามแผนดำเนินการปรับปรุงพื้นที่ลานกองเก่า ซึ่งได้ดำเนินการปรับปรุงแล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม 2564 และจะทำการปลุกต้นไม้รอบกองเก็บเก่าตามมาตรการกำหนด

แนวทางหรือแผนการดำเนินการแก้ไข : โครงการดำเนินการปรับปรุงบริเวณพื้นที่รอบลานกองเก่าแล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม 2564 และจะทำการปลุกต้นไม้รอบกองเก็บเก่าต่อไป ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนกุมภาพันธ์ 2566 ซึ่งจะทำการเสนอในรายงานฉบับถัดไป

มาตรการด้านน้ำใช้ :

1) รายละเอียดมาตรการ : ประสานงานกับโรงงานผลิตน้ำตาลทรายจัดให้มีบ่อน้ำดิบขนาดความจุรวมประมาณ 1.44 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อเก็บสำรองน้ำไว้ใช้ประโยชน์เป็นน้ำต้นทุน

เหตุผล : ปัจจุบันยังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้างบ่อพักน้ำดิบขนาด 1.44 ล้านลูกบาศก์เมตร จำนวน 7 บ่อ ซึ่งปัจจุบันมีบ่อน้ำดิบจำนวน 1 บ่อ ขนาดความจุ 358,320.06 ลูกบาศก์เมตร เพื่อเก็บสำรองไว้ใช้ประโยชน์ร่วมกับโรงงานน้ำตาล

แนวทางหรือแผนการดำเนินการแก้ไข : โรงงานผลิตน้ำตาลทราย มีแผนดำเนินการก่อสร้างบ่อน้ำดิบ ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2564 ไปจนถึงเดือนสิงหาคม 2571 ตามที่ได้เสนอไว้ในรายงานฯ EIA

2) รายละเอียดมาตรการ : ทำการปลูกหญ้าแฝกและพืชคลุมดินบริเวณคันบ่อเก็บน้ำดิบ เพื่อป้องกันการกัดเซาะพังทลายของคันบ่อ

เหตุผล : ปัจจุบันทางโรงงานน้ำตาลทรายยังไม่ได้ดำเนินการปลูกหญ้าแฝกและพืชคลุมดินบริเวณคันบ่อเก็บน้ำดิบ เนื่องจากยังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้างบ่อน้ำดิบ และมีแผนปลูกหญ้าแฝกและพืชคลุมดินตามการก่อสร้างบ่อ

แนวทางหรือแผนการดำเนินการแก้ไข : โรงงานผลิตน้ำตาลทราย มีแผนดำเนินการก่อสร้างบ่อน้ำดิบ ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2564 ไปจนถึงเดือนสิงหาคม 2571 ตามที่ได้เสนอไว้ในรายงานฯ EIA หากดำเนินการเรียบร้อยแล้ว จะทำการปลูกหญ้าแฝกและพืชคลุมดินบริเวณคันบ่อเก็บน้ำดิบ เพื่อป้องกันการกัดเซาะพังทลายของคันบ่อ ตามมาตรการกำหนด

3) รายละเอียดมาตรการ : ประสานงานกับโรงงานผลิตน้ำตาลทรายจัดทำคันป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่โรงงานผลิตน้ำตาลทรายด้านที่ติดกับลำน้ำพอง โดยกำหนดให้มีความสูงของคันดิน 2 เมตร

เหตุผล : โครงการได้ประสานงานกับโรงงานผลิตน้ำตาลทราย ให้จัดทำคันป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่โรงงานผลิตน้ำตาลทรายด้านที่ติดกับลำน้ำพอง โดยปัจจุบันยังไม่ได้ดำเนินการ

แนวทางหรือแผนการดำเนินการแก้ไข : โรงงานผลิตน้ำตาลทราย มีแผนดำเนินการปรับปรุงความสูงของคันดินในช่วงเดือนกรกฎาคม 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2571 ตามแผนที่เสนอไว้ในรายงานฯ EIA

4) รายละเอียดมาตรการ : ประสานงานกับโรงงานผลิตน้ำตาลทรายจัดให้มีบ่อหน่วงน้ำ ขนาดความจุ 62,445.75 ลูกบาศก์เมตร และขนาดความจุ 132,558.00 ลูกบาศก์เมตร เพื่อรองรับน้ำฝนที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่โครงการรวมโรงงานผลิตน้ำตาลทราย ก่อนสูบส่งไปเก็บไว้ในบ่อเก็บน้ำดิบ ของโรงงานผลิตน้ำตาลทรายเพื่อใช้เป็นน้ำต้นทุน

เหตุผล : โครงการได้ประสานงานกับโรงงานผลิตน้ำตาลทราย จัดให้มีบ่อหน่วงน้ำเพื่อรองรับน้ำฝนที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่โครงการรวมโรงงานผลิตน้ำตาลทราย ก่อนสูบส่งไปเก็บไว้ในบ่อเก็บน้ำดิบ โดยปัจจุบันยังไม่ได้ดำเนินการ และมีแผนดำเนินการปรับปรุงบ่อหน่วงน้ำและบ่อพักน้ำดิบของโครงการในช่วงเดือนกรกฎาคม 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2571 ตามแผนที่เสนอไว้ในรายงานฯ EIA

แนวทางหรือแผนการดำเนินการแก้ไข : โรงงานผลิตน้ำตาลทราย มีแผนดำเนินการปรับปรุงบ่อหน่วงน้ำและบ่อพักน้ำดิบของโครงการในช่วงเดือนกรกฎาคม 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2571 ตามแผนที่เสนอไว้ในรายงานฯ EIA

มาตรการด้านคุณภาพน้ำ :

1) รายละเอียดมาตรการ : จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียความสกปรกสูง ขนาด 1,306.44 ลูกบาศก์เมตร/วัน เป็นระบบแบบบ่อบำบัดชีวภาพ เพื่อรองรับน้ำชะลานกองเก็บเชื้อเพลิงและน้ำระบายทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป ซึ่งทำการลาดพื้นบ่อดักด้วยดินเหนียวบดอัดแน่น และมีการปูพื้นด้วยแผ่นพลาสติก ความหนาแน่นสูง (HDPE) ความหนา 1.5 มิลลิเมตร เพื่อป้องกันปัญหาการรั่วซึมและปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำใต้ดิน และควบคุมค่าบีโอดีในบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อดักสุดท้ายมีค่าไม่เกิน 20 มิลลิกรัม/ลิตร ตามข้อมูลการออกแบบและรวบรวมน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับไปใช้ใหม่ในพื้นที่กลุ่มบริษัทฯ

เหตุผล : ปัจจุบันระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2565 โครงการมีระบบบำบัดน้ำเสียความสกปรกสูงเป็นระบบแบบบ่อบำบัดชีวภาพ จำนวน 4 บ่อ ได้แก่ บ่อหมักไร้อากาศ จำนวน 1 บ่อ บ่อแผลคัลเททิฟ จำนวน 2 บ่อ และบ่อเติมอากาศ จำนวน 1 บ่อ เพื่อรองรับน้ำชะลานกองเก็บเชื้อเพลิงและน้ำจากระบบบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป และโครงการมีแผนการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียความสกปรกสูงในช่วงเดือนมกราคม 2566 ไปจนถึงเดือนธันวาคม 2567

แนวทางหรือแผนการดำเนินการแก้ไข : โครงการมีแผนการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียความสกปรกสูงในช่วงเดือนมกราคม 2566 ไปจนถึงเดือนธันวาคม 2567

มาตรการด้านคมนาคม :

1) รายละเอียดมาตรการ : ประสานงานให้โรงงานผลิตน้ำตาลทรายแสดงป้ายสัญลักษณ์ที่เด่นชัด ทั้งกลางวันและกลางคืน เพื่อแสดงให้ผู้ใช้งานพาหนะทราบระยะทางก่อนถึงโรงงานไม่น้อยกว่า 3 กิโลเมตร และในช่วงระยะ 1 กิโลเมตร ดังกล่าว ให้แสดงสัญลักษณ์บอกระยะ 500 เมตร และ 250 เมตร

เหตุผล : ทางโครงการมีการประสานงานกับโรงงานผลิตน้ำตาลทรายในการติดตั้งป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ให้เห็นเด่นชัด เพื่อแสดงให้ผู้ใช้งานพาหนะเห็นก่อนถึงโรงงานตามระยะทางต่างๆ เพื่อเตือนให้ขับซื้ออย่างระมัดระวัง

แนวทางหรือแผนการดำเนินการแก้ไข : โครงการอยู่ระหว่างการดำเนินการขออนุญาตจากกรมทางหลวงติดตั้งป้ายสัญลักษณ์บอกระยะก่อนถึงโครงการ

มาตรการด้านอาชีวอนามัยและสุขภาพ :

1) รายละเอียดมาตรการ : ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการแห่งใหม่หรือหน่วยงานด้านสุขภาพในท้องถิ่นที่อยู่อาศัยเพื่อส่งต่อผลการตรวจสุขภาพพนักงานและใช้ประกอบการติดตามตรวจสอบสุขภาพพนักงานที่พ้นสภาพการจ้างงานจากโครงการไปแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

เหตุผล : โครงการจัดส่งผลตรวจสุขภาพให้แก่พนักงานทุกคนเพื่อส่งต่อผลตรวจสุขภาพให้สามารถใช้เป็นข้อมูลในการติดตามผลตรวจสุขภาพย้อนหลังได้ หากพบสภาพการจ้างงานจากโครงการไปแล้วให้กับสถานพยาบาลประกอบการแห่งใหม่ หรือหน่วยงานด้านสุขภาพในท้องถิ่นที่อยู่อาศัย

มาตรการด้านสุนทรียภาพ :

1) รายละเอียดมาตรการ : โครงการและโรงงานผลิตน้ำตาลทราย ต้องทำการศึกษาดินในพื้นที่สีเขียวของโครงการและโรงงานผลิตน้ำตาลทราย เพื่อให้ทราบความชื้นชลประทาน (Field Capacity) จุดเหี่ยวเฉาถาวร (Permanent Wilting Point) ความชื้นที่พืชสามารถนำไปใช้ได้ (Available Moisture) และความชื้นจุดวิกฤต (Critical Point) ของดินในพื้นที่สีเขียว เพื่อนำมาคำนวณหาปริมาณและความถี่ของการรดน้ำต้นไม้ในพื้นที่สีเขียวที่เหมาะสม

เหตุผล : โครงการและโรงงานผลิตน้ำตาลทรายยังไม่ได้ทำการศึกษาดินในพื้นที่สีเขียว

แนวทางหรือแผนการดำเนินการแก้ไข : โครงการและโรงงานผลิตน้ำตาลทรายมีแผนดำเนินการศึกษาดินในพื้นที่สีเขียว เพื่อหาค่าต่างๆ ตามที่มาตรการกำหนด เพื่อนำมาคำนวณหาปริมาณและความถี่ของการรดน้ำต้นไม้ในพื้นที่สีเขียวที่เหมาะสม ซึ่งจะทำการเสนอในรายงานฉบับถัดไป

2. มาตรการที่ปฏิบัติไม่ได้ ไม่มี

3. มาตรการที่ปฏิบัติได้แต่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มี

4. มาตรการที่ยังไม่ถึงเวลาปฏิบัติ ไม่มี

5.2 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการปรับปรุงและเพิ่มกำลังการผลิตไฟฟ้าในโรงงานน้ำตาล บริษัท น้ำตาลขอนแก่น จำกัด (มหาชน) ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2565 จำนวนทั้งหมด 9 หัวข้อ ได้แก่

1. คุณภาพอากาศ
2. ระดับเสียงในบรรยากาศทั่วไป
3. คุณภาพน้ำ
4. ทรัพยากรชีวภาพในน้ำ
5. การคมนาคม
6. การจัดการกากของเสีย
7. อาชีวอนามัยและความปลอดภัย
8. สภาพเศรษฐกิจ สังคม และความคิดเห็นของประชาชน
9. ภาวะสุขภาพของประชาชน

ทางโครงการสามารถปฏิบัติตามครบถ้วนทุกหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ และผลการตรวจวัดส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามที่ระบุไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานที่หน่วยงานราชการกำหนด ยกเว้นดังต่อไปนี้

1. หัวข้อมาตรการ : คุณภาพน้ำผิวดิน

ดัชนีที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด : ปริมาณ BOD บริเวณลำน้ำพองจุดสูบน้ำของโรงงานผลิตน้ำตาลทราย

เกณฑ์มาตรฐาน : มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) เรื่องกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 3 และประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง การกำหนดประเภทของแหล่งน้ำในแม่น้ำพอง แม่น้ำชี แม่น้ำมูลและลำตะคอง (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 53 ง วันที่ 6 กรกฎาคม 2542)

สาเหตุ : การใช้ประโยชน์พื้นที่โดยรอบลำน้ำพองส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ใช้ทำนาและทำการเกษตร สภาพแวดล้อมดังกล่าวจึงอาจเป็นสาเหตุให้ปริมาณ BOD มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานกำหนด

แนวทางแก้ไข : ทางโครงการไม่มีการระบายน้ำทิ้งออกนอกโครงการ

2. หัวข้อมาตรการ : คุณภาพน้ำทิ้ง

ดัชนีที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด : พบปริมาณ BOD และ COD ในเดือนกรกฎาคม, กันยายน และพฤศจิกายน 2565 บริเวณถังตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งมีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานกำหนด

เกณฑ์มาตรฐาน : ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงาน พ.ศ. 2560 และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมและเขตประกอบการอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559 กำหนดให้ปริมาณ BOD ไม่เกิน 20 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และปริมาณ COD ไม่เกิน 120 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

สาเหตุ : อาจเกิดจากมีฝนตกทำให้มีน้ำชะลานกองเก็บเชื้อเพลิงไหลลงสู่ระบบบำบัดและเกิดการสะสมของปริมาณมลสารในระบบบำบัด ทั้งนี้ไม่มีการระบายน้ำทิ้งออกนอกโครงการ

5.3 สรุปประเด็นหรือมาตรการที่ได้ปฏิบัติโดยปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมาสามารถป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมบูรณ์ หรือมาตรการดังกล่าวไม่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติอีกต่อไป

การปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการปรับปรุงและเพิ่มกำลังการผลิตไฟฟ้าในโรงงานน้ำตาล บริษัท น้ำตาลขอนแก่น จำกัด (มหาชน) ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2565 ทางโครงการไม่พบมาตรการที่ต้องดำเนินการดังกล่าว